РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 8-го падолиста 1917. Ч. 132. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, November 8, 1917. No. 132.

РОСІЯ ПРИЗНАЛА ФІНЛЯНДІЇ АВТОНОМІЮ.

Українець, російський міністер війни, ґен. Верховський, уступив.

Іменоване першого польського кабінету міністрів. — Ґр. Тарновский президентом кабінету.

Союзні війска здобули лінію Таліяменто. — 6.000 полонених.

Автономія Фінляндії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Російське правительство признало Фінляндії повну автономію.

ПЕТРОҐРАД, 6. падолиста. — **По переговорах, які відбуло російське провізоричне правительство з представниками Фінляндії, згодило ся на признане Фінляндії повної автономії.**

Фінляндія має одержати устрій републиканський зі своїми власними законодатними і виконуючими інституціями, але її справи мають підлягати під контролю Росії.

ЛОНДОН, 6. падолиста. — Телеґрама з Петрограду до „Ексчендж Тел. Компані" доносить:

„Провізоричне правительство на останнім вечірнім засіданю приймило предложенє в справі правительства Фінляндії. Се має на ціли усталити приязні відносини між Фінляндією а Росією. Фінляндія має позістати з Росією в злуці, але має одержати свої власні законодатні інституції і своє власне правительство. Фінляндія має бути проголошена републикою, в якій найвисша екзекутивна власть буде повірена вибраному пануючому.

„Право виповідати війну і заключати мир буде належати до держави відповідно до основних законів Росії. Право заключати договори належить до російського правительства. Законодатну власть має виконувати сойм спільно з пануючою головою. Рада міністрів буде мати загальну власть адміністраційну".

В РОСІЇ.

—o—

Уступленє міністра війни, ґен. Верховського.

Російський міністер війни, ґен. Верховський, уступив.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПЕТРОҐРАД, 6. падолиста. — **На підставі зарядженя правительства міністрови війни, ґен. Верховському, якого звільнено з його дотеперішного уряду, уділено відпустку на неограничений час.**

На його місце іменовано тимчасовим міністром війни ґен. Маніковського, підчас коли департамент війни позістане під управою премієра Керенського.

Ріжні поголоски про причини уступленя ґен. Верховського.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПЕТРОҐРАД, 5. падолиста. — **Після донесеня вечірних часописий між ґен. Верховським а його товаришами мало прийти до поважної ріжниці.**

Кажуть, що товариші міністра були невдоволені з поступованя ґен. Верховського, а передівсім з його поглядів на російську заграничну політику.

Ходить також чутка, що ґен. Верховський з причини недуги просив о двотижневу відпустку і переданє його обовязків тимчасово ґен. Маніковському, заступникови міністра війни.

Ґен. Верховському закидають, що він робив зусиля в справі мира з Німеччиною.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПЕТРОҐРАД, 6. падолиста. — Ґен. Верховського нині формально усунено з уряду міністра війни і іменовано ґен. Маніковського тимчасовим заступником міністра війни. Доси не подано жадних причин щодо сеї зміни. Була лише вістка, що ґен. Верховський відїхав вчера на кавказький фронт, а опісля розійшла ся поголоска, що він більше не поверне.

Ходить також вістка, що ґен. Верховський мав робити Німеччині мирові предложеня без відома російського правительства і аліянтів.

* * *

Ґен. Верховський був членом російського кабінету від 5. вересня. Він домагав ся строгої карности в російській армії і робив заходи в справі переведеня цілого ряду реформ. На засіданю демократичного конґресу дня 28. вересня він заявив, що побіда над Німеччиною є певна, коли карність в російській армії буде привернена. У своїй промові на засіданю провізоричного парляменту дня 25. жовтня домагав ся він реорґанізації армії і заведеня строгих кар.

Ґен. Верховський походить з Волині і є сьвідомим Українцем.

—o—

Троцький взиває ґанізон до послуху революційному комітетови.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПЕТРОҐРАД, 6. падолиста. — **Лев Троцький, президент центр. екз. комітету петроґрадської ради роб. і салд. депутатів, вислав нині відозву до ґарнізону в Петроґраді, щоби війска не виконували жадних приказів з виїмком тих, котрі будуть потверджені революційним військовим комітетом роб. і салд. депутатів. Рівночасно вислав комітет від себе військових комісарів до всіх важнійших місцевостий в околиці Петроґраду.**

Пополудневі часописи толкують се в той спосіб, що большевики будуть робити зусиля в ціли захопленя у свої руки політичної власти. Часописи однак є упевнені, що правительство силою здавить того рода зусиля.

Большевики і козаки уладжують збори і походи.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЛОНДОН, 5. падолиста. — **Телеґрама до „Ексчендж Телеґраф" доносить, що на зборах в суботу цілий петроґрадський ґарнізон перейшов під провід і вплив большевиків.**

Лев Троцький, президент центр. екз. комітету петроґрадської ради роб. і салд. депутатів, промовляв з великою певностию, кажучи, що завтра (то є в неділю) роб. і салд. депутати прийдуть до власти. Большевики зорґанізували богато віч.

З другої знова сторони козаки відбували релігійні процесії, несучи хрести і хоругви та запрошуючи до співучасти публику. Телеґрама каже, що в суботу панувало в Петроґраді велике роздражненє.

(Пордовжене на стор. 3-тій).

НА ІТАЛІЙСЬКІМ ФРОНТІ.

Союзні війска перейшли ріку Таліяменто. — 6.000 полонених.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

БЕРЛІН, 5. падолиста. — **Австро-німецькі війска перейшли через середний біг ріки Таліяменто, у північно-східній Італії, і взяли 6.000 Італійців в полон. Війска посувають ся у західнім напрямі.**

Зміст пополудневого рапорту звучить:

„Німецькі і австро-угорські дивізії здобули перехід через середнє Таліяменто і посувають ся на захід.

„В битві, в якій італійські бриґади потерпіли поражене, взято поверх 6.000 полонених і здобуто значну скількість гармат".

Нічний рапорт доносить:

„В горішній Італії зроблено добрий поступ".

Італійський урядовий звіт.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

РИМ, 5. падолиста. — **Ґенеральний штаб доносить, що австро-німецькі війска перейшли через ріку Таліяменто на північ від Пінцано і що неприятель скріпив свій напір в північній Італії.**

Рапорт звучить:

„Неприятель, якому вдало ся переправити дещо війска на правий берег ріки Таліяменто, на північ від Пінцано, скріпив свій наступ на лївім крилї нашого боєвого фронту.

„В суботу в ночи і в неділю наші літаки і бальони бомбардували неприятельські війска в долинах Капорето і Тольміно і здовж лївого берега ріки Таліяменто. В суботу крім двох вчера згаданих літаків наші летуни зістрілили дальші три ворожі літаки".

Німці мають намір вдарити на Венецію.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

АМСТЕРДАМ, 6. падолиста. — **Півурядова берлінська аґенція, подаючи вістку про наступ австро-німецьких війск в напрямі Венеції, приготовляє публику до наступу на саму Венецію, звісний центр красних штук.**

Вона доносить, що в останних часах Венеція стала важним центром воєнного промислу.

Італійські війска розпочали відворот на цілій лінії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

БЕРЛІН, 6. падолиста. — **Австро-німецькі війска здобули цілу лінію здовж ріки Таліяменто. Італійці опорожнили всі свої становища здовж ріки аж до Адрійського моря. Австро-німецькі війска наступають на них без перестанку.**

Пополудневий звіт звучить:

„Лінія Таліяменто здобута. Італійці розпочали знова відворот на лінії від гір до моря.

„Воєнні операції, які запевнили переправу німецької і австро-угорської дивізії через ріку, зробили вилім в сильній оборонній лінії неприятеля на правім березі ріки. Коли сей вилім завдяки успішній боротьбі поширено, неприятель був приневолений опорожнити цілий правий берег ріки аж до Адрійського моря.

„Під нашим напором Італійці були приневолені покинути свій боєвий фронт в горах. Почавши від долини Беля аж до Кольбрікон, на північ від долини Суґана, на фронті поверх 150 км. довгім, Італійці опустили свої оборонні становища, які в минувших роках укріпили були, і розпочали відворот.

„Дальші воєнні операції союзні війска розпочали".

Додатковий звіт головного штабу, виданий вечером, доносить, **що союзні війска перейшли ріку Таліяменто здовж цілого фронту.**

Італійський урядовий звіт.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

РИМ, 6. падолиста. — **Італійці опорожнили територію в гористих околицях у північній Італії в ціли утвореня нового боєвого фронту. По уступленю італійських війск неприятель обсадив опорожнену територію.**

Зміст урядового рапорту звучить:

„Крім постійного і змагаючого ся напору над горішним Таліяментом на наше ліве крило неприятель кинув ріжні відділи через середущий і долішний біг ріки. Напади деяких передних ворожих сторожий, з котрими бриґада ґренадієрів на полудневий схід від Ст. Віто аль Таліяменто розпочала боротьбу, зістали відбиті.

„Щоби утворити нову боєву лінію, були ми приневолені опорожнити деякі території в горах, які заняв відтак неприятель по уступленю наших війск.

„Нині рано зістрілено один ворожий літак в околиці Нервези".

Італійці уступають над ріку Піяве.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ВАШІНҐТОН, 6. падолиста. — Тутешні американські і італійські військові знавці висказують переконанє на підставі телеґрам, які надійшли з Риму і Берліна, **що ґен. Кадорна уступить над ріку Піяве, над якою правдоподібно вдасть ся йому здержати дальший наступ Німців і Австрійців на Італію.**

Півурядові вісти з Риму доносять, що положенє є дуже тяжке. Німці одержують що дня нові дивізії. Сі дивізії складають ся з Австрійців, Німців, Болгар і Турків. Враз з ними приходить також велика скількість матеріялів і артилерії. Телеґрама доносить:

„Неприятель, заки вдаєть ся в битву, старається побільшити й так вже сильні війска на цілім фронті, **котрих силу оцінюють на поверх 50 дивізій (около 1,000.000 жовнірів)".**

—o—

Справа Польщі.

Конституція польського королівства.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

БЕРЛІН, 4. падолиста (через Лондон). — Поголоска, яка недавно розійшла ся, що австрійський цісар має намір проголосити себе королем Польщі, походить з ворожих аґенций. Цілию таких поголосок є викликати в Польщі невдоволенє і засіяти незгоду між центральними державами.

Сих поголосок в Берліні ніхто не брав поважно, а дотичні круги варшавські вважають їх фантастичними.

Конституція нової польської держави є документом, який обіймає 9 артикулів і 151 параґрафів.

Проф. Збіховский з Варшави, котрому поручено вилагодженє проекту конституції, який вже був одобрений давною державною радою, заявив, що конституція обіймає отсї важнійші постанови:

Польща має бути незалежною конституційною державою.

Супроти факту, що переважаючий процент населеня є римсько-католицького віроісповіданя, постановлено, щоби пануючий дім був тогосамого віроісповіданя.

Римсько-католицька віра має бути признана яко державна в злуці з державними функціями і урядовими церемоніями. Поза те є признана цілковита свобода віроісповіданя.

Держава має бути дідичною монархією.

Король є обовязаний мешкати постійно в державі і йому не вільно рівночасно мати заступника або бути пануючим в другій державі.

Першого короля вибирає парлямент і він не може бути накинений державі лише через проголошенє. Польська конституція предвиджує до певної міри навіть контролю над приватними справами короля. На примір, він не може женити ся без дозволу парляменту. Се мало на ціли запобігти, щоби женщина неприязної династії не зістала королевою.

Парлямент має складати ся з двох палат. Вибори до палати послів будуть загальні, тайні і безпосередні. На кождих 60.000 мешканців має припадати один посол. Половину членів сенату буде вибирати ся, половину буде імеҁувати король.

Посли будуть вибирані на 5 літ, сенатори на 10 літ.

Склад польського кабінету міністрів.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

БЕРЛІН, 4. падолиста. — Кореспондент з Познаня доносить, що утворено слідуючий новий польський кабінет:

ґр. Тарновский — президент;
ґен. Розвадовский — міністер війни;
проф. Крачевский — міністер справедливости;
Карский — міністер просьвіти;
ґр. Островский — міністер армії;
Венацкий — міністер рільництва.

—o—

МИРОВІ ЗМАГАНЯ.

Німеччина має намір в грудни скликати мирову конференцію.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

АМСТЕРДАМ, 6. падолиста. — **На біржі розійшла ся нині поголоска, що центральні держави приготовляють мирові предложеня на мирову конференцію, яка має відбути ся в Берні (Швайцарія).**

Після вісти, яка надійшла з Німеччини, кожда воююча держава має вислати на конференцію двох делеґатів. Представниками Німеччини мають бути: кн. Більов і заступник канцлера, др. Ґельферіх.

—o—

В Німеччині наступив зворот від автократії до демократії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

БЕРЛІН, 5. падолиста. — **„Підчас коли війска центральних держав промощували собі дорогу через Таліяменто, Німеччина в дома перейшла спокійно через політичний „Рубікон" і в протягу пятьох днів перемінила ся з автократії в демократію"** — заявив Мат. Ерцберґер, провідник центра.

„Се був найбільше памятний тиждень від часу заложеня держави, — заявив він. — Сі успіхи означують постійну побіду німецького народу".

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
to United States:	в Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
to Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.00 per 3 months	на пів року $1.75
$1.75 per 6 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

З біжучої хвилі.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Останні телеґрами принесли вістку про уступлене ґен. Верховського з уряду російського міністра війни.

Урядовий звіт не подає близших причин його наглого і несподіваного уступленя. Натомісць є богато ріжних поголосок в тій справі. Одна вістка доносить, що Верховський покинув уряд з причини слабости, друга, що він взяв лише двотижневу відпустку, инша знова, що між ґен. Верховським а його товаришами в кабінеті панувала велика ріжниця в поглядах на заграничну політику Росії, а вкінци одна вістка кидає на ґен. Верховського підозріне, що він без відома російського правительства на власну руку робив заходи в справі мирових предложень Німеччині.

Коли взяти на увагу становище ґен. Верховського від початку його урядованя яко міністра війни, то ся послідна поголоска виглядає на звичайну клевету і підозріня, які вже не від нині кидають постійно на Українців їх вороги. Не треба забувати, що ґен. Верховський є Українцем не лише з уродженя, але він є Українцем сьвідомим, а ще й до того великим прихильником твореня окремої української армії.

Українська часопись „Українець на Зеленому Клині", яка виходить у Владивостоці, писала про ґен. Верховського з нагоди його іменованя міністром війни отсе:

Новий міністер війни Верховський — Українець, походить з Волині. Він поставив ся відразу прихильно до українізації війска і тільки вимагав карности і вправности. Якось несподівано приїхав він на Ходинське поле і всі полки „лузали насіне" (лущили насінє соняшника — нічого не робили) по казармах, лише український полк був на вправах. З того часу і ще після перегляду українських частин, коли ґен. Верховський сказав, що ще не бачив такого блискучого перегляду, він стає палким оборонцем зукраїнізованя війска і обираєть ся за почесного козака у запорожський полк у Москві.

Верховський певно втихомирить тих воєначальників, що й доси завдають всіми способами перепони у формованю українського війска.

Коли взяти до того під розвагу ще й останнє напружене, яке наступило між російським провізоричним правительством а правительством України, то зовсім природно, що становище ґен. Верховського, яко сьвідомого Українця, з його становищем яко члена російського правительства, яке почало відносити ся ворожо до української справи, годі було погодити.

Телеґрами з Петроґраду принесли вістку, що російське провізоричне правительство ухвалило на останнім своїм засіданю признати самоуправу Фінляндії.

Фінляндія після умови, заключеної між її представниками і членами російського правительства, має одержати повну самоуправу. Фінляндія має становити республику з окремим правительством і своїми власними законодатними тілами. Фінляндія позістає в злуці з Росією, яка застерігає собі такі права, як приміром право виповідати війну і заключати мир та право заключати договори.

Коли свого часу Фінляндці домагали ся признаня їм автономії, російське правительство збувало їх домаганя викрутами, кажучи їм ждати до установчих зборів. Коли однак Фінляндці загрозили цілковитим відорванєм від Росії, а рівночасно німецькі війска почали наступати на Петроґрад, російське правительство полагодило жадане Фінляндців після їх волі.

Подібно малась і мається справа також з Україною.

Доперва в хвили небезпеки російське правительство сповнює домаганя поодиноких народів. Що така політика виходить на шкоду обох сторін, а передівсім самої Росії, се не улягає сумніви. Замісць ужити дорогий час на переведенє орґанізації і на заведенє ладу, його витрачуєть ся марно на вічні переговори і лагодженя непорозумінь.

Вісти з України.

—o—

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Зїзд представників народностий в Києві.

На зїзді народностий вибрано почесним президентом **Грушевського.** Витаючи зїзд, Грушевський пояснив у своїй промові о призначеню Київа, яко покрови федеративної ідеї, яка ніколи не затратила ся серед українського громадянства. Українська Центральна Рада є упевнена, що на сім зїзді прийде до зединеня всїх головних народностий.

Голова Тимчасового Українського Правительства, **Славінський,** витаючи зїзд, бажав йому, щоби його праця була першим угольним каменем в утвореню нового ладу. Робота зїзду зустріне допомогу від Українського Правительства. Славінський заявляє, що єдиною формою, яка забезпечила би Росії політичні і національні права, являєть ся форма автономно-федеративного ладу. „Факт здїйсненя автономії перед вами. Російський уряд рахуєть ся з ним, але не признає собі права до часу установчих зборів проголосити федеративного ладу".

Член українського головного секретаріяту, **Шульгін,** вказує, що автономія України неповна, і говорить про працю секретаріяту в справі утвореня підстави для широкої національно-територіяльної автономії України. Він висловив запевнене, що зїзд впише нову сторінку в історії сьвіта, бо на взір Росії стануть перетворювати ся і инші держави сьвіта.

Голова українського військового комітету, **Петлюра,** говорячи про процес відродженя українського народу, який ще дотепер стрічає перешкоди, котрі спиняють утворене української національної армії для оборони своєї землї, заявив, що Росія знаходить ся над пропастию загибели і виратувати ся може тільки, коли удасть ся до цілющого жерела бадьорости і сили поодиноких народів Росії.

Представник козаків полуднево-західного фронту, **Долгов,** протестував проти обвиненя козаків за реакціонерство і предкладає зїздови, щоби він положив підвалину під могучий союз поодиноких народів Росії.

Грузинський соціялїст-федераліст, **Бараташвілі,** взиває народи Росії дружно і по братерськи подати взаїмно собі руки і уладити спільне житє такесаме, як мають народи державні. Ґрузія скаже в недалекій будучности також своє слово про самостійність.

Головний начальник київського воєнного округа, **Оберучев,** горячо піддержує ідею федеративного устрою Росії і вказує, що не треба зважати на те, що не всі народности Росії на зїзді представлені. Революційна демократія ніколи не забуває на неприсутних.

Грушевський виступає з програмовою бесїдою, яку витають ґрімкими оплесками.

Представивши історію розвитку Української Центральної Ради, заявляє, що його слова повинні всїх переконати про безосновність обвинувачень, які роблено на адресу Українців, і бути доказом, що український рух не заключає в собі жадної небезпеки для російської републики.

„Ідея федералїзму, — каже Грушевський, — **являєть ся принципом, який буде сильною підставою републики. Ми дивимо ся на федерацію не як на шлях самостійности, але як на шлях, який вже довно був відкритий благородним розумом людства, шлях федерації Европи, шлях федерації сьвіта.**

„Ми будемо бороти ся проти гнету національного життя, проти визискуваня країн і народностий, бо ми знаємо, що нема народів більше здібних і меньше здібних, але є народи з нужденними умовами історичного свого життя".

Нема сумніву, що зїзд, скликаний з ініціятиви Української Центральної Ради, скріпить наші симпатії межи иншими поневоленими до революції малими народами Росії.

Українське житє являєть ся в повнім розумїню жерелом і иншого національного відродженя життя отсих малих народностий.

Важнійші резолюції зїзду.

Зїзд народностий покінчив ся 30. вересня. Перед замкненем зложили звіти представники поодиноких народностий.

В справі війни учасники зїзду заявили, **що завойоване не дає права на прилучене занятої території без волі населеня.**

Зїзд признав необхідним, щоби Росія була перетворена на федеративних основах і щоби поділити на автономні держави зі спільним федеративним правительством.

Зїзд порішив, що Росія повинна бути демократичною републикою.

Резолюція в справі національно-персональної автономії звучить:

1. Кожда з народностий, заселюючих Росію, має право на національну і персональну автономію, то є устроєне нації в публично-правову спілку, яка обіймала би всїх її членів на всьому просторі держави.

2. Галузи компетенції, як також реальні форми внутрішної орґанізації національно-автономного інститута, мають бути установлені національними установчими зборами, скликаними на підставі загального, рівного, безпосередного і тайного голосованя без ріжниці на пол.

3. Державні закони забезпечує національним меньшостям, досягаючим в деяких округах установленого законом мінімум, покористувати ся своєю мовою як у місцевих, державних чи окружних інституціях так і в органах місцевої самоуправи.

В резолюції козацтва говорить ся:

1. Признати козацтво самостійною вітию серед народів російської републики, яке склало ся в особливих умовах історичного життя і яке має всї права на самостійність.

2. Всїми заходами піддержувати стремліня козацтва до утвореня свого життя на підставах самовизначеня.

Демократична конференція про долю Росії.

У відкривший ся 30. вересня демократичній конференції у Петрограді беруть участь представники майже всїх націй, орґанізацій, спілок і професіоналів. В склад наради конференції між иншими ґрупами входить 15 членів Української Ради (в Петроґраді).

Після промов Керенського, Чернова, Скобелева, Зарудного, Церетелї, Пешехонова, Авксентієва і Богданова — представників усїх партій російського сучасного руху, по воєнному питаню виступають представники націй: від Українців, Білорусинів і Грузинів та від козацьких орґанізацій.

Від Українців говорить **Величко.**

Величко в імени української воєнної орґанізації приєднуєть ся до заяв представників фронтових орґанізацій. Українські жовніри і нарід упевнені, що правительство буде наражене на неминучі кризи, коли не виконає заявлених вимог, згаданих головно в декларації матрозів (негайне проголошене федеративної републики, знесене кари смерти, заключене негайного демократичного мира і розяснене земельного питаня).

Декларація Українців, оголошена Величком, вказує, що російська революція не може йти по старім шляху. Українці осуджують політику кадетів і думають, що край не вибачить демократії її співділаня з фактичними зрадниками революції. Українці вважають необхідним передачу власти революційній демократії — соціялістам, з відповідальним революційним передпарляментом, зорґанізованим на конференції. Українці домагають ся рішучих урядових кроків в справі негайного покінченя війни і відміни кари смерти. Українці констатують помилки демократії в галузи розрішеня національних проблем і українського питаня, завзивають демократію пройняти ся довірєм до Українців і простягнути братерську руку для спільної боротьби з ворогами революції. Українці настоюють на реорґанізацію армії після національно-територіяльного принципу.

Відтак промовляють Білорусини, Грузини і козаки. Великим контрастом від заяв наших (українських) представників являють ся заяви Грузинів, які ніби для своєї злої іронії, виголошеної на „Зїзді народів" у Києві, домагаючи ся негайного федеративного устрою всїх країв Росії, тут, на демократичній конференції, мов длятого, щоби показати, що вони не є такі, як Українці, заявили устами Мачабелї, що „Грузія не уважає потрібним тепер оповіщати свої національні жаданя".

Всї промови инших „облесливих лизунів" тенденції Керенського його прибічники нагороджували гучними оплесками, а коли виголошувано наші (українські) заяви і домаганя, то пустослови благорозумно сиділи тихо...

Та дарма. Сила нашого слова, як і рішуча постава представників української нації й укрїнського руху, мала і мати-ме своє значінє. Часи мовчанок минули ся! Прийшла пора слова і діла!

* * *

З поданих висше вістий виникає се ясне обличе рішучих кроків в зміценю прав меньшостий, з яким взяли ся наші представники в образі Української Центральної Ради, покладаючи всі напруженя в цїли скоршого і яснїйшого самовизначеня, як нашої нації так і инших національностий.

Коли до резолюції в Києві прилучити ще й заяву українських представників на демократичній конференції в Петроґраді в особі Величка, то стане тоді ясним рішучий політичний плян наших провідників і у відношеню до війни і у відношеню до сучасних володарів над всїми націями рожево-революційної сторони.

Дальші кроки і заходи наших репрезентантів ми незабаром почуємо.

Ол. Досьвітний.

Покогама (Японія), 7. жовтня 1917.

Як жиють Українці в німецькім полоні.

До нашої редакції („Комашня", виходить в Києві) сими днями надійшло кілька чисел „Вільного Слова", — ґазети, що видаєть ся в Німеччині, в місті Зальцведелї, для полонених (военнополїнних) Українців. Числа сї уже досить старі, за другу половину місяця мая, бо вони зробили довгу дорогу, поки дійшли до „Комашні": з Німеччини у невтральну (не воюючу) державу Швайцарію, а вже відти дуже довгим шляхом до Росії і до Києва. Та проте вони цікаві для нас тим, що з них ми можемо довідати ся про житє наших земляків-Українців у німецькім полоні.

Правда, прочитавши сї ґазети, не можна довідатись про те, чи дуже богато роботи завдають Німці полоненим, як їх годують, одягають, чи платять за роботу, а коли платять, то скільки. Одним словом, нічого не можна дізнати ся про матеріяльне становище полонених.

Та зате з них ми можемо довідати ся про те, скільки волї дають Німці нашим полоненим, о скільки полонені мають змогу задовольняти свої духовні потреби, що вони роблять і що можуть робити, крім примусової роботи, для своїх власних потреб. Коли всї ґазети, що виходять в Німеччині для полонених Українців (а їх, як у нас сповіщалось, там виходить не одна тисяча), підходять до того „Вільного Слова", що нам надіслали, то вже саме те явище, що наші полонені можуть користати ся такими ґазетами, є дуже показним. Бо й справді, чиж мають, наприклад, Галичани, Мадяри чи Німці, які опинили ся в російськім полонї, свою, вже не кажемо добру, — а хоч якунебудь ґазету? І треба зауважити, що не видно, щоби щось в ґазеті писало ся з примусу, однобічно, щоб там „лила ся вода на німецький млин". В ґазеті зустрінемо і досить суворий осуд політики Австрії (а вжеж то сестра Німеччини!) в національних справах і вихвалюване републиканського державного ладу перед монархічним (колиб спробував хто в Росії се зробити до часів революції!). Ґазета писана доброю, зрозумілою українською мовою, якої й ми тут, на Україні, вживаємо, і яку слід булоб узяти за зразок деяким нашим тутешним часописям. Отже виходить, що пишуть в сій ґазеті наші-ж таки полонені, бо коли би писав хтось инший, то й „пальці булоб знати". Навіть Галичанина-Українця можна вгадати по його „ся тішити" та „най" замісць „тішити ся" та „хай". Складені числа дуже добре, матеріял у них вміщено і ріжноманітний і цікавий, відомости про те, що дієть ся на Вкраїні і по Росії, подають ся широкі й вірні. Сї відомости беруть ся з російських та вкраїнських ґазет, причім зазначуєть ся — з яких саме.

Ґазета подає деякі відомости про житє Українців, які мешкають в таборі для полонених біля міста Зальцведеля. З тих відомостий бачимо, що у них засновані курси для вивченя української граматики, є школа, де читають ся ріжні лекції, що відбувають ся віча, де присутні дізнають ся про те, що дієть ся на білому сьвіті, та обмірковують ся ріжні питаня, які торкають ся українського життя. В тому-ж таки таборі є Українська Громада, комітет для розділу подарунків, т-во „Січ", що впорядкує ріжні розваги та грища серед полонених. Відбувають ся там і вистави. Так з числа 101-го „Вільного Слова" довідуємо ся, що 20-го мая в „Народнім Домі" виставлялась уже вдруге песа Васильченка „В холодку". Через ґазету надходять жертви на Український Національний Фонд, на фонд українського шкільництва в Росії, на волинські школи. Через ґазету полонені розшукують своїх знайомих і свояків, таксамо полонених, подаючи про се оповіщеня. Нарешті ґазета подає звістки про Українців, які вмерли в полоні. Подаючи такі звістки в однім з чисел, ґазета додає, що „дорогою на цвинтар грала таборова музика"...

Отже з тих відомостий, які знаходимо у „Вільнім Слові" про житє полонених Українців, бачимо, що духовні потреби полонених задовольняють ся досить повно. Через се можемо сподївати ся, що з німецького полону повернеть ся на Вкраїну чимало осьвідомлених Українців, діставших хоч якоїнебудь осьвіти та грамоти. В ґазеті, в передовій статї, вміщеній з приводу виходу 100-го числа, зазначуєть ся, що „завдяки „Вільному Слову" мали змогу більш-меньш осьвідомити ся кілька десятків тисяч полонених Українців". Та крім того, що з полону повернеть ся на Вкраїну чимало ранїйше неграмотних і несьвідомих, а тепер грамотних і осьвідомлених Українців, слід зауважити ще й от-що: земляки наші, придивляючись до німецького життя, порядків та хазяйнованя, безумовно дечого навчать ся, а навчивши ся, привезуть свій досьвід та знанє й до дому. Адже щоб там про Німців не казати, а таки мусимо згодити ся з тим, що се нарід і дуже хазяйновитий, і трудящий, і лад та порядок у всьому любить. І через те наші полонені земляки привезуть на Україну більше, ніж вивезли з неї, бо чогож може навчити ся на Вкраїні чи в Росії полонений Німець?...

(„Комашня", ч. 27—28).

Похорон Богданівців.

В неділю 12. серпня відбув ся похорон 16 застрілених вояків першого українського полку, імени Богдана Хмельницького. Похорон вийшов величезною демонстрацією.

Похід почав ся від військового шпиталю (на Печерську), бо туди були на передодні похорону перевезені з вокзалу трупи забитих. В 5-тій годині із шпитальної покойницької винесено було 16 жовтих дубових трумн, уквітчаних живими квітками. На подвірю вже ждали громадки, депутації, та представники ріжних орґанізацій і установ (інституцій), як наприклад, Ґенеральний Військовий Комітет, Рада Військових Депутатів, члени Рад Робітничих та Селянських Депутатів, представники українських партій соціялїстів-революціонерів та соціял-демократів і инші. Були — проф. М. Грушевський, С. Петлюра. Окремі представники прийшли на похорон з хоругвами — чорними, червоними і жовто-блакитними, на котрих були ріжні написи, як наприклад: „Жертвам, що загинули від владу маючих на нашій — не своїй землї", „Безневинним жертвам вільної України", „Першим жертвам перемоги тимних сил міста Києва", і инші — всього коло 20 прапорів.

Після литії трумни винесли на руках по доріжці, встеленій травою і квітами, на улицю, де їх поставили на прикрашених квітками драбиняках, запряжених по парі волів, з погоничами в українськім убраню.

Кожду трумну накрито було, по стародавньому козацькому звичаю, червоною китайкою.

Тому походови вели перед українські кінні козаки, за ними йшло духовенство, потім трумни, вінки — їх було більше 30, з червоними, жовто-блакитними та чорними стяжками, на котрих вибито було ріжні написи, — далї депутації і ґрупи з своїми прапорами, вояки, юнкері (кадети) й инша людність.

Всю дорогу похід обкружали козаки Богданівці, котрі йшли взявшись за руки і таким чином підтримували лад. Весь час, поки йшов похід, дві орхестри-музики грали жалібний марш.

Рушивши по Гошпитальній улиці, похід на Бесарабці зійшов на Хрещатик; там по обох боках його ждало богато народу. Чим далї йшов похід, тим густїйше людий стояло по улиці. На „Царськім" майдані похід ледви міг пройти крізь натовп. Вся Володимирська гора вкрита була народом. Таксамо Олександрівська улиця, особливо на Подолї, заповнена була людьми; більшість їх, при наближеню походу з трумнами, плакала...

Пройшовши Подолом, похід подав ся на так зване „Замчище", де міститць ся цвинтар Фролівського жіночого монастиря. На цвинтарі вже викопано було для козаків спільну могилу, в котру положено було в два ряди всі 16 трумн. Товариші вбитих, козаки Богданівці, при тім дуже плакали. Плакало богато й инших людий. Черниці-півчі, плачучи, співали похоронну службу. Взагалї всї присутні були глибоко зворушені тим похороном.

Коли духовенство відправило похоронну службу, то богато присутних говорили промови. Виступали з промовами п. Старицька-Черняхівська, полковник Пилькевич, Березняк, Безсало, представник від Кубанського війска і богато инших.

Наостанку проспівано було „Заповіт" і „Вічну память"; присутні розійшли ся о півночи.

(„Газета Гадяцького Земства", ч. 79).

Клим Поліщук.

З ЛОНА МУКИ.

(„Комашня", ч. 25-26).

З лона муки вийшли згуки,
Встали дні ясних чудес,
Розкувались наші руки,
Рідний край повстав, воскрес.

Так! Проливши кров червону,
Встали страдники віків
На страшну і злу корону
Під гарматний дикий спів...

В темні далї йдуть печалї,
Свист нагайок й ланцухів,
Тільки злобний брязкіт сталї
Творить пекло з наших днів...

Боровик.

ПОВІЙ, ВІТРЕ...

Повій, вітре буйнесенький,
Лугами, степами,
Та рознеси нашу славу
Поміж ворогами, —

Що Вкраїна вільна стала,
Як пташечка літом,
Що свобідною зявилась
Перед усім сьвітом.

Хто сьміяв ся — хай заплаче,
Мучив хто — най згине, —
А ти, вітре буйнесенький,
Вій за море сине.

Розвій славу по всім сьвіті
Й поміж ворогами,
Що Вкраїни славні діти
Стали козаками.

Нехай наші вороженьки
Й добрі люди знають, —
Відтепер всї Українці
Добру славу мають.

Вставай гордо, хто корив ся,
Годі спину гнути!
Живи, вільна Україно,
Поскидай всі пута!

Рига (Ліфляндія), 21. липня 1917.

В РОСІЇ.

(Продовжене зі сторони 1-шої).

В Петроґраді побоюють ся оружної ворохобні зі сторони большевиків.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПЕТРОҐРАД, 5. падолиста. — **Петроґрад ожидає зі страхом подій, які можуть зайти з нагоди всеросійського конґресу рад, який відбудеть ся в сім тижни.** Проводирі большевиків, які скликали сей конґрес, видали строгий наказ робітникам і жовнїрам, щоби оружем змусили до уступленя провізоричне правительство і приневолили безпроволочно заключити мир.

Підчас коли правительство і його военний штаб робить всі можливі приготованя, щоби здавити сподівані оружні заворушеня, шпальти часописий переповнені ріжними здогадами, що може зайти. Гадки є поділені. **Одна половина предсказує домашну війну. Друга половина є знова тої гадки, що ворохобники зовсім заведуть ся.** Лев Троцький, один з радикальних провідників, мав виголосити отсю промову:

„Робітники і жовнїри! Будьте готові до боротьби за землю, мир, хліб і свободу. Анархію в Росії спричинили капіталісти через свою спекуляцію. Убивайте і стріляйте їх!"

„Червона сторожа".

Пізнійше мав Троцький заявити, що в Петроґраді є 40.000 зоружених робітників, які є зорґанізовані в компанії, бриґади і дивізії. Се є так звана „червона сторожа"; кождий чоловік знає, який має сповнити обовязок, коли зайде потреба оружною силою утворити найвисшу власть ради. Разанов, провідник ради, заявив, що скоро лише власть опинить ся в руках ради, вона сейчас заключить з Нїмеччиною завішене оружа. **Ленїн відкрив місце свого перебуваня і зголосив свою кандидатуру на посла до установчих зборів.** Він впрост визиває правительство, щоби його арештувало.

З другої знова сторони консервативні сили лучать ся разом, щоби знищити большевиків. Правительство видає часто відозви, забороняючи уладжуванє демонстрацій. Петроґрадські військові власти заявляють, що ґарнїзон є у великій більшости льояльний супроти провізоричного правительства, а рівночасно 12-та армія ухвалила резолюцію, в якій заявила, що оружна демонстрація в так критичнім часі була би ударом в плечі армії на фронті.

Чинність крайних елементів.

Петроґрадська часопись „Дело" доносить, що богато інтернаціоналістів і инших крайних соціялістів, включаючи большевиків, є чинні в російській політиці. Вони працюють під прибраними назвисками. „Дело" оголосило назвиска 159 осіб, які тепер під прибраними назвисками працюють в Петроґраді.

Дальше твердить часопись, що більшість підозрілих осіб становлять Жиди та що всі вони підчас війни їздили до Нїмеччини. Часопись взиває голосуючих, щоби добре вважали, на якого посла до установчих зборів дають свій голос.

Офіцири, які служать чинно при армії, відбули в місті загальні збори, на яких приймили резолюцію, котру предложили провізоричному правительству. В сїй резолюції заявили вони, що супроти безнадійного занепаду карности вони не можуть довше удержати контролї над жовнїрами. Головна гадка резолюції містить ся в отсих словах:

„Ми офіцири не відказуємо ся від свого обовязку, але послідний слід нашої власти над жовнїрами пропав і сповнене задачі є понад наші сили".

77 офіцирів підписало ся власноручно на сім документі.

Нїмецька аґітація серед жовнїрів на фронті.

Комісарі доносять, що робить ся великі зусиля, щоби не позволити російським жовнїрам впасти жертвою заходів Нїмців коло братаня. Один нїмецький дезертир заявив, що аґітацію і братане переводить ся при помочи до сеї справи приучених офіцирів і жовнїрів, які покінчивши дотичну школу, розходять ся по полках, бриґадах і дивізіях. Перший крок аґітації являєть ся у формі розкидок, друкованих в російській мові, в яких запрошують російських жовнїрів до нїмецьких окопів, обіцюючи їм горівку і гроші.

Сї розкидки розкидаєть ся в російських окопах при помочи нічних патруль. Головним арґументом нїмецької аґітації є отсе: „Нїмеччина є приятелем Росії. Анґлія розпочала війну в самолюбних цілях. Заключім окремий мир. А тодї може, коли позбудемо ся тягару війни, ми підемо за вашим знаменитим приміром і уладимо чудову демократію".

Росія покликує своїх горожан до військової служби.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ВАШІНҐТОН, 3. падолиста. — Російський ґен. консуль в Лондонї видав на підставі недавно з Анґлією заключеної угоди щодо військової служби відозву, в якій повідомляє, що всі мущини — російські горожани, у віці від 18 до 41 років, мусять повернути сейчас до Росії і зголосити ся до військової служби, або служити при анґлійській армії.

КАСОВИЙ ЗВІТ УКР. НАР. СОЮЗА

за місяць жовтень 1917 р.

ПРИХОДИ:

Відділ	запл.	Відділ	запл.
1.	292.16	123.	19.27
2.	68.99	124.	45.33
3.	33.83	125.	27.41
4.	58.20	127.	66.59
5.	37.88	128.	24.09
6.	21.53	133.	164.86
7.	96.57	135.	17.49
8.	18.91	136.	67.95
9.	66.52	137.	31.99
11.	6.48	138.	19.33
12.	107.86	140.	10.10
13.	37.13	142.	90.41
14.	34.82	145.	14.44
15.	41.53	146.	111.21
16.	18.25	147.	249.43
17.	28.92	148.	14.06
18.	68.10	149.	63.92
19.	13.22	150.	11.26
21.	12.45	151.	48.94
22.	36.49	155.	175.94
23.	22.73	160.	72.46
24.	32.83	162.	18.79
25.	19.48	165.	94.71
26.	17.52	168.	110.68
27.	61.12	173.	31.39
28.	79.41	174.	36.29
29.	88.21	175.	66.66
30.	16.45	178.	15.80
31.	9.68	179.	72.19
32.	21.58	180.	14.84
33.	22.74	181.	28.08
34.	49.96	186.	68.07
35.	18.52	191.	29.29
36.	30.31	192.	25.03
37.	27.32	195.	26.52
38.	159.33	198.	22.96
39.	38.04	200.	37.14
40.	9.62	202.	18.21
41.	27.58	203.	35.23
42.	45.24	205.	19.26
43.	13.39	206.	52.48
44.	39.47	209.	84.18
45.	91.48	210.	29.74
47.	85.65	211.	49.16
48.	43.25	213.	130.74
49.	63.12	214.	14.18
50.	19.36	215.	31.50
51.	32.60	217.	178.80
52.	18.15	218.	152.54
53.	36.84	220.	50.97
54.	7.26	221.	160.92
56.	31.83	223.	80.12
57.	45.58	224.	15.11
58.	17.92	225.	46.12
59.	36.21	228.	22.28
60.	20.88	229.	97.66
61.	38.98	230.	65.06
62.	29.29	233.	34.87
63.	156.92	234.	86.11
64.	25.89	235.	71.74
65.	100.27	237.	83.77
66.	52.33	239.	121.33
67.	81.95	240.	17.52
68.	24.49	243.	42.86
69.	47.36	244.	19.95
70.	169.72	245.	39.21
71.	23.71	246.	18.74
72.	38.87	247.	95.98
73.	18.10	248.	58.13
75.	49.46	251.	41.56
76.	118.10	254.	57.12
77.	44.02	255.	44.26
78.	89.52	256.	18.52
79.	14.92	258.	18.92
80.	25.26	261.	20.02
81.	89.42	262.	15.32
82.	16.61	263.	9.63
83.	35.24	270.	82.14
84.	6.97	273.	30.80
85.	17.07	274.	35.42
85.	17.61	276.	68.91
86.	58.67	277.	28.89
87.	52.62	278.	37.18
88.	11.11	282.	64.03
90.	63.30	283.	44.80
91.	106.38	286.	26.25
92.	10.77	288.	59.19
93.	23.28	290.	22.78
94.	36.17	291.	26.41
95.	31.24	292.	83.72
96.	60.44	293.	13.18
97.	19.40	295.	57.84
98.	55.33	296.	76.77
99.	66.38	300.	167.92
100.	16.92	301.	84.02
101.	83.34	303.	11.01
102.	165.52	305.	17.45
103.	43.71	308.	44.15
104.	131.42	314.	9.89
105.	66.81	316.	86.41
106.	122.13	317.	59.89
107.	43.90	318.	34.87
108.	25.06	320.	26.68
110.	29.82	321.	39.64
111.	46.24	322.	19.92
112.	126.16	323.	32.91
113.	49.47	324.	48.21
114.	27.63	326.	57.78
115.	15.24	330.	92.23
116.	21.15	332.	23.78
117.	68.40	334.	10.71
118.	13.18	336.	92.51
119.	6.40	338.	134.40
120.	22.00	339.	50.35

Відділ	запл.	Відділ	запл.
341.	53.91	370.	57.40
342.	61.52	371.	29.03
344.	14.23	373.	9.68
347.	21.33	379.	45.48
349.	30.35	380.	21.49
350.	53.09	381.	11.17
351.	21.35	384.	78.84
354.	35.46	385.	22.80
355.	37.63	388.	59.86
357.	18.05	391.	28.14
360.	43.57	392.	8.57
363.	54.12	393.	22.65
364.	23.42	396.	35.71
365.	51.89	400.	47.23
367.	39.60	401.	22.65
369.	87.56	402.	11.13

Процент від морґечів	308.87
Процент від бондів	1.000.00
Рент від дому У. Н. С.	30.00
Сирітські части:	
Роман Бойко	450.00
Разом	14.697.23

РОЗХІД.

Посмертне по бл. памяти:

Анна Лап, від. 173	900.00
Френк Завойский, від. 78	500.00
Роман Бойко, від. 209	750.00
Адам Дверницький, від. 147	1.000.00
Андрій Фук, від. 47	200.00
Мирослав Павчак, від. 293	200.00

Адміністраційні видатки:

Платня Головних Урядників	290.00
Платня помічника	75.00
Платня головного опікуна	65.00
Рент за жовтень	30.00
Видатки офісові і адміністр.	213.49
„Свобода" за жовтень	982.20
„Свобода" на просьв. видавн.	409.51
Кошти XIV. гол. конвенції	4.193.01
За видрукуванє звіту головного уряду У. Н. Союза на XIV. конвенцію	669.00
„Свобода" рента за календар на 1918 р.	1.000.00
Інвестиції:	
Завдаток на бонди 2 позички „Ліберті Бондс"	1.000.00
Позичка на перший морґеч на реальність	3.000.00
	15. 477.21

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Готівка з кінцем вересня	150.131.40
Прихід за жовтень	14.697.23
Разом прихід	164.828.63
Розхід за жовтень	15.477.21
Готівка з кінцем жовтня	149.351.42

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	149.351.42	
Морґечі	65.775.00	
Бонди	159.272.00	
Реальність	19.500.00	
Друкарня	23.850.00	**417.748.42**

Стан довжний:

Фонд посмерт.	184.067.25	
„ резерв.	115.913.76	
„ адміністр.	28.464.88	
„ убогих	10.589.92	
„ народний	5.691.30	
„ сиріт.	73.021.31	**417.748.42**

Невиплачених запомог з кінцем жовтня остає на суму $20.237.57.

Д. Капітула, гол. предс. У. Н. С.
А. Шаршонь, гол. кас. У. Н. С.
С. Ядловський, г. ф. секр. У. Н. С.

МОЖЕ НЕ ПОДОБАЄТЬ СЯ Українцеви дещо в „Свободі", то тоді не треба прилюдно ганьбити своєї газети, бо вона своя; зате добре написати до редакції, що осьто мені те а те не подобаєть ся, а рівночасно треба подбати про зріст газети. Коли „Свобода" буде мати богато передплатників, тоді знайде і найліпших робітників, які вдоволять усіх читачів. І тому треба конечно приєднувати нових передплатників „Свободі".

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

По виборах в Ню Йорку.

Вибори в Ню Йорку, в найбільшім американськім і сьвітовім місті, покінчили ся. Вибрано цілий демократичний бльок, із судією Джан Ф. Гайленом яко майором (посадником) міста.

Голоси розбили ся на кандидатів, як слідує:

Віліям М. Беннет (републиканин)	52.828
Джан Ф. Гайлен (демократ)	293.386
Морріс Гілквіт (соціялiст)	138.793
Джан П. Мічел (фюжіоніст)	148.060

На 2.068 виборчих округів у Ню Йорку 22 округи покищо не подали ще висліду голосовання. Голоси з тих округів правдоподібно мають рішити побіду або Мічела над Гілквітом, або Гілквіта над Мічелом. Однак певним є, що Гайлена вибрано майором, бо доси він має 145.326 голосів більше ніж Мічел, а оставші голоси вже не можуть змінити висліду виборів.

Почувши про вибір Гайлена, соціялістичний кандидат Гілквіт заявив репортерови часописи „Ню Йорк Амерікен", що він вдоволений вислідом голосовання, бо сі вибори, се була боротьба між противоєнними ідеалами Гілквіта й воєнними ідеалами Мічела.

Вибори були дуже бурливі. Арештовано одну женщину, котра кричала до виборців: „Яка користь, що мущини голосують, коли всі їх голоси перекуплені!"

Велику сензацію викликало арештоване Джекоба Панкена, соціялістичного кандидата на міського судію. Його арештовано на домагане Мурея Стенда, який стеріг бальоти при голосованю в 13-тім виборчім окрузі (при Брум і Ридж ул.) зі сторони демократичної партії.

Кажуть, що побіда демократів у Ню Йорку означає побіду Гогенцолернів.

Всі найповажнійші (розуміє ся — буржуазні) часописи в найбільших містах Злучених Держав, з нагоди побіди демократів у Ню Йорку, заявляють, що се є рівночасно побідою Гогенцолернів (німецький цісар зветь ся Гогенцолерн).

Побіда соціялістів у Ню Йорку.

Надсподівано побідно вийшли з виборчої кампанії нюйорські соціялісти. Вони вибрали 11 послів (асемблімени) до стейтового сойму в Олбані, Н. Й., і 5 міських радних (алдерманів) в Ню Йорку, Н. Й. Крім того вибрали одного представника (Джекоба Панкена) до міського суду.

При виборах в 1913 році вони вибрали були лише двох послів до стейтового сойму.

В нюйорськім стейті признано женщинам виборче право.

Нюйорські женщини вийшли побідно при останних виборах. Їх ідеал — здобуте собі виборчого права — признано в нюйорськім стейті більшостю майже 80.000 голосів. Так меньше більше обчисляють знавці, бо точного звіту голосовання ще нема. На 5.772 виборчі округи 1.850 округів ще не прислали звітів. Однак з дотеперішного обчислення виходить, що більшість голосів за признанем жінкам права голосу виносить понад 64.000.

Всі кадидати на майора міста Ню Йорку голосували за тим, аби женщинам надати право голосу при виборах.

За жіночим виборчим правом голосував також говернор нюйорського стейту, Вітман. Кинувши свій бальот до скринки, говернор Вітман звернув ся в сторону пані Гендерсон, суфражистки, яка стерегла бальоти, і сказав: „Ви є певні, що в сім окрузі дістанете вже наименьше один голос, але я сподіваю ся, що більшість виборців віднесеть ся до жіночого питаня так, як я".

Жіноча кампанія в Огайо провалила ся.

Женщинам в стейті Огайо не признано виборчого права. Обчислене голосів у 3.599 округах виказує, що 250.516 голосів є за, а 354.054 голоси проти жіночого права. Не наділи ще звіти із 2.157 округів. Обчисляють, що жіноче право провалить ся в стейті Огайо більшостю 150.000 голосів.

Вибори в инших стейтах і містах.

В стейті Массачусетс вибраний говернором наново Самуел МекКол (републиканин).

В стейті Вірджінія говернором вибраний демократ Вестморленд Дейвіс.

В стейті Ню Джерзи побідили демократи.

В Бофало, Н. Й., майором вибрано републиканина.

В Луісвіл, Кентоки, майором вибрано републиканина.

Огайські прогібіціоністи побиті.

Після неточного ще обчислення голосів у стейті Огайо показуєть ся, що прогібіціоністична кампанія потерпіла пораженє. Противпрогібіціоністи вийшли, здаєть ся, побідно великою більшостию голосів.

Лапка на нельояльних супроти військового закона при виборах в Ню Йорку.

Прокуратор на дільницю Мангатан в Ню Йорку зарядив, аби при голосованю всіх молодих мущин питати за регістраційними картками.

Таксамо поступив і прокуратор на дільницю Бронкс.

Чоловік при війску, а жінка з дітьми гине з голоду.

Судія Соліван, предсідатель військової комісії 1-го округа в Джерзи Сіти, Н. Дж., вніс петицію до департаменту війни о звільнене від війска С. Жутляка, який находить ся тепер в таборі Дікс в Райтставн, Н. Дж. Жутляка покликано до війска, не зважаючи, що він має жінку з трома дрібними дітьми. Відїзджаючи до табору, Жутляк спродав більшу часть меблів, аби тим способом допомогти жінці і дітям в нужді. Гроший у жінки було дуже мало і вона з дітьми попала в велику нужду. Се дійшло до відома судії Солівана і він почав старати ся о звіднане для Жутляка звільнення від війська. Є надія, що воєнне міністерство звільнить його від служби.

В Бостоні заходять ся установити максимальну ціну продуктів.

Бостонські міські власти рішили установити в місті максимальну ціну всіх житевих продуктів, починаючи від угля. В тій цілі представники міських властий відбули конференцію з комітетом дрібних торговців углем і з делегатами зорганізованого робітництва.

Помер провідник американських Циганів.

В Бостоні, Масс., у своїм власнім домі помер у 80-тім році житя Йошуа Станлей, провідник Циганів у Злучених Державах.

Числить 101 літ житя і чуєть ся здоровим.

В Белвідер, Н. Дж., жиє „Вуйко Тома", якому минувшого понеділка минуло 101 літ житя. Він сподіваєть ся, що дожиє до 117 літ, так, як його бабка. „Вуйко Тома" не смутить ся, що зима надходить, як довго має ще тютюн коло себе. Він курить, читає газети без окулярів і интересуєть ся дуже сьвітовою війною.

Кінь спроданий за 47.500 долярів.

Славний американський кінь, „Фарсер 7332", який був на Панамській виставі у Сан Франціско, Кал., вже спроданий до війська. Властитель, Віліям Кравновер у Седар Фолс, Айова, спродав його за 47.500 долярів.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Склад Комітету Української Центральної Ради.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Комітет Української Центральної Ради (Мала Рада) складаєть ся з 57 членів. З того 40 членів репрезентує українську націю, а 17 членів репрезентує національні меньшости на Україні.

Київське і полтавське земство заводять українську мову.

Збори київського ґубернського земства і голов повітових земських управ постановили завести в земськім діловодстві українську мову замісць дотеперішної московської. До всіх установ істнуючих на Україні будеть ся писати українською мовою, а всі таблички, написи, блянкети й печатки будуть змінені на українські.

Тесаме постановили збори полтавського ґубернського земства.

Українізація полтавського кредитового союза.

Полтавський Союз кредитових і позичково-щадничих товариств рішив завести у себе українську мову в рахівництві і діловодстві. Союз зорганізував для служащих курси української мови.

Безплатні аґрономічні курси в Киеві.

Міністер рільництва на Україні оповістив, що з днем 13. серпня при українськім міністерстві рільництва пічнуть відбувати ся безплатні курси для підготованя орґанізаторів і діячів земельних комітетів і селянської спілки.

Програма курсів: земельний фонд на Україні; розвиток сільського господарства; сільсько-господарська промисловість; земельні і продовольчі (споживні) комітети; аґрарні реформи і селянська спілка.

На курси приймають лише тих, що мають поручене або рекомендацію від Земельних Комітетів або Комітетів Селянської Спілки з тим, що по укінченю курсів вони будуть працювати в сих Комітетах або в Українській Центральній Раді при міністерстві рільництва.

Два зїзди Українців-зелізничників.

В днях 12., 13. і 14. липня з Харкові відбув ся зїзд представників від зелізниць харківського округа. В Киеві в днях 26., 27., 28. і 29. липня відбув ся всеукраїнський зїзд представників зелізниць.

На зїздах обговорювано головно справи організації українських зелізничників і питаня про участь зелізничників у громадськім та політичнім житю і в роботі на Україні.

Міський голова Киева.

Міським головою Киева вибрано соціял-революціонера Рябцева.

Знищеня в Бережанщині.

Кажуть, що знищеня в околиці Горлиць і над Дунайцем по відступі російських військ з 1915 році блідне перед знищенями в Бережанщині по останнім відступі. Із 72 громад бережанського повіту, 13 найбільших, репрезентуючих майже одну пяту часть населеня повіту, перестало цілком істнувати. Отсе їх назви: Конюхи, Бишки, Потік, Ольховець, Куропатники, Бранівка, Шибалин, Жовнівка, Потутори, Кізлів, Рибники, Мечищів і Саранчуки. Над їх руїнами поросли вже трави. Населене розлетіло ся. Земля порита ровами, що буде тяжко віднайти місця господарських загород. Козова утерпіла також від знищеня, головно знищено часть недалеко зелізничного двірця. — Всюди поля стоять необроблені.

Монастирі в Росії.

Недалекий вже час, — пише київська „Комашня" — коли монастирі в Росії перейдуть на власть працюючого народу. Тому і відомости про монастирські богатства всіх дуже цікавлять. Ось деякі найбільше цікаві відомости:

	Монастирів
Від 200 до 500 десятин мають	235
Від 500 до 1.000 десятин мають	90
Від 1.000 до 5.000 десятин мають	71
Від 5.000 до 10.000 десятин мають	7
Понад 10.000 десятин мають	6

Найбільше землі має Соловецький монастир, на морі, на далекій півночи, бо аж 66.000 десятин землі.

Коли взяти всю землю, яка належить до монастирів, і порахувати її вартість по найнизшій ціні, то вийде, що монастирські землі коштують найменьше 50,000.000 карбованців. Найменьший щорічний прибуток від сих земель виносить 2,000.000 карбованців.

Всіх монахів по монастирах єсть около 60.000, а на кождого монаха припадає пересічно 15 десятин землі. Крім доходів від землі та иншого маєтку, монастирі одержують ще й підмогу з державного скарбу. Що року з державного скарбу виплачувано монастирям по 400.000 карбованців. Третину від всіх монастирських доходів дістають митрополити, архиепископи та епископи, що управляють сими монастирями. Сю третину вони мають крім платні, призначеної для них казною. Таким чином виходить, що річний прихід митрополитів виносить:

	Карбованців
Новгородського	307.500
Петербурського	259.000
Київського	84.000
Московського	81.000

У Москві монастирі мають 146 домів і 32 — як там кажуть — „подворя" (себто двори з домами і ріжними господарськими будинками). А в Киеві церковних та монастирських домів є 114. Рахують, що всі російські монастирі мають гроший понад 40,000.000 карбованців.

Російські військові власти виселили з Галичини 25.000 осіб.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

При останнім відвороті з Галичини російські військові власти виселили з Галичини около 25.000 осіб. Сих виселенців держать по етапних вязницях.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. „Любов", від. 45, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в неділю, 11. падолиста, о годині 2-гій пополудни, в гали Укр. Ам. Горожан, 822 П. Френклін ул. Всї члени мають явити ся на сей мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодженя. — М. Неленський, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Петра і Павла, від. 27, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, 11. листопада, о годині 2.30 пополудни. На тім мітінґу контрольна комісія здасть своє справоздане з цілого року, і будеть ся вибирати новий уряд. Кождий член повинен явити ся і привести з собою бодай одного нового члена до нашої орґанізації. Члени повинні дбати про свою рідну українську орґанізацію. Довгуючі члени мають вирівнати всї свої залеглости. Неявивший ся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — П. Лавровський, С. Романишин.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. „Згода", від. 62, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в неділю, 11. падолиста, о годині 4-тій пополудни, в гали МкНікол при 62-гій ул. і Ґрай Аве. Просить ся членів, щоби явили ся на означений час. Будеть ся принимати нових членів до товариства і до У. Н. Союза після статута. Родимці! Вступайте громадно в члени У. Н. Союза, бо XIV. конвенція зробила великі полекші для членів У. Н. Союза. У. Н. Союз — се перша і найліпша орґанізація в Америці.— П. Кокодинський, предс.; Ф. Холявський, секр.; С. Староста, кас.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. „Укр. Січ", від. 59, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в неділю, 11. падолиста б. р., о годині 2-гій пополудни, при 1071 Пембрук стріт, в Січовій читальни „Просьвіти". Обовязком кождого члена прийти. На тім мітінґу здасть своє справоздане делеґат Іван Бойко. Є також инші важні справи до полагодження. Тож прийдіть усї і приведіть зі собою нових членів для нашого товариства і до У. Н. Союза, бо У. Н. Союз — се найперша, найстарша, найбогатша в членах і грошах та найдемократичнїйша орґанізація в Америці. — Уряд тов. „Укр. Січ".

ЕМБРІДЖ, ПА. Бр. св. Николая, від. 276, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 11. падолиста б. р., о 2-гій годині пополудни, у тій гали, де все. Буде річне справоздане і вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить кару $1.00, а урядник $5.00. — А. Підуфалий, предс.; А. Допіряк, кас.; Т. Марилів, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. „Запорожська Січ", від. 371, повідомляє всіх членів, що місячне і надзвичайне засїдане відбудеть ся сеї суботи, 10. листопада б. р., о годині 7.30 вечером, в гали при 49-51 Бікон стр., Нюарк, Н. Дж. Просить ся всїх членів, аби явились точно на час засїданя, бо є дуже важні справи до полагодженя. Колиб котрий з членів не прибув на засїдане, то підлягає карі 50 ц., а урядник $1.00. — І. Тарнавський, голова; Г. Романків, писар; С. Ґрентуе, скарбник.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 209, подає до відома всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що звичайний мітінґ відбудеть ся в суботу, 10. падолиста в гали парохіяльній. Кождий член повинен явити ся на мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодження. Мітінґ перенесений на суботу длятого, що в неділю, 11. падолиста, о годині 3-тій пополудни відбудеть ся торжествене посьвяченє бічних престолів в нашій церкві св. Великомученика Димитрія. На тім посьвяченю наше братство св. Арх. Михаїла, від. 209, має брати численну участь. — П. Гінда, предс.; П. Клебан, кас.; П. Войнаровський, секр.

КАЛЄНДАР
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА НА 1918 РІК.

Календарі У. Н. Союза мають свою славу і ми їх не потребуємо хвалити. Калєндар У. Н. Союза за 1917 рік розійшов ся в цілім накладі і люди не могли собі його нахвалити. Калєндар У. Н. Союза на 1918 рік є з усіх дотеперішних найкрасший, а про се нехай посьвідчить низше наведений зміст тих ріжнородних статий, розвідок і поучень, які в нім поміщені:

Вартість читаня книжки. — Календаріюм (тут є на кождий місяць сьвята грецько-католицькі, американські і латинські, а крім того портрет одного з українських гетьманів з відповідним описом його житя і діяльности). — „Свободі" на 25-тім році. — Наш скарб на чужині. — Президенти Злучених Держав. — Склад теперішного кабінету Злучених Держав. — Платні найвисших урядників в Америці. — Реформа календаря. — Дещо про землю (поверхня, містота, вага, обвід і т. п., а дальше: Найбільші міста на Україні, найбільші міста на сьвіті, найбільші міста в Злучених Державах, ріки, води). — Величина й скількість людности країв австро-угорської монархії. — Сила леду. — Щасливого року! (вірш В. Сиротенка). — Воскресене народу. — Братям-борцям на Україні (вірш С. Черпецького). — Чоловік і культура. — До народу (вірш В. Чайченка). — Ірредента. — Повертай (вірш М. Скритого). — Приязнь між народами. — В похід на Жовті Води (вірш В. Щурата). — З часів руїни на еміґрації. — Леґенда (вірш О. Романової). — Національна політична орґанізація. — Ворогам (вірш Б. Грінченка). — Матеріяльна поміч рідному краєви. — Буря (вірш В. Сиротенка). — Не роби сього. — Я ждав (вірш В. Сиротенка). — Найболючійше. — Сирота на чужині (вірш). — Діти (приказка). — Епохальна несподіванка. — Батько й мати (вірш). — Упадок царської власти (дуже цікава статя відомого російського письменника Вол. Короленка). — Засьвіти, місяцю (вірш М. Скритого). — Приповідки для родичів. — Сім грецьких мудреців. — До праці (вірш Б. Грінченка). — Відкрите Америки. — Мати (вірш В. Сиротенка). — Індіяни. — Павло Ревір їде. — З гуцульських коломийок. — Вашінґтон — взір характеру. — Століте независимости Америки. — Кохане (вірш В. Чайченка). — І велика невдача не пошкодить. — Гадки (вірш Б. Лепкого). — Під водопадом Ніяґари. — Відки Канада дістала свою назву. — Лисина і сухоти. — Як ратувати ся перед сонішним ударом. — Неграмотність в Европі. — Гроби на Алясці. — Як відкривають шпигунів. — Найменьший почтовий уряд. — Зьвірята підчас огню. — Дивні сьвітові звичаї. — Чому людська шкіра буває чорна. — Соняшна система. — Сплячча риба. — Помисловий Японець. — Упадок Царгорода. — Поставлене обеліска. — Значіне Струї Гольфа. — Дива жіночих пальців. — Через телескоп. — Засади богатіня. — З нужди до мастку. — Як умирають в Ню Йорку. — Конець сьвіта. — Риба в глибокім закопі. — Початок купелий. — Хінська свадьба. — Великанська хінська енциклопедія. — До чого причинив ся плач дитини. — Цар Соломон і пчоли (казка з тальмуда). — Хінська родина. — Засади для удержаня житя. — Юлька (оповідане Яр. Юлева). — Сотворене мущини (індійська казка). — Дурні вдали ся (оповідане Д. Макогона). — На суді (оповідане О. М.). — Її Василько (оповідане С. Костіва). — Найстарше місто для богомольців. — Сила комах. — Як вгадувати погоду. — Вплив погоди на людий. — Земля яко пожива. — Як виглядає міліярд. — Як муха ходить по стелі. — Як роблять черевики. — Великанська машина. — Фотоґрафічна штука помагає астрономії. — Чи тютюн шкодить. — Як і чим чистити ріжні річи. — Що вийшло з крадених яєць. — Фарми з вужами. — Не хотів повісити ся. — Живий мавелюх. — Запізна доброчинність. — Абракадабра. — З народної фільософії. — Народні казки (Нерозумні мрії. Пес і когут. Баран і віл. Дві ворони. Вуж і їж. Дуб і тростина. Богатий скупар). — Жарти („По німецьки не розуміє". Панська спірпина. Кого треба вішати. Наймлена робота. Бють і плакати не дають. Досить наплював ся. Що то є супружество? Операція на пятьсот долярів). — Оголошення. — В цілім календари находить ся окрім того богато гарних афоризмів. **Всіх ілюстрацій є 76.**

Сей календар має 256 сторін і коштує враз з почтовою пересилкою 50 центів.

Поспішіть ся із замовленєм, бо наклад невеликий і розійдеть ся скоро!

Гроші посилайте почтовим або експресовим моні ордером. Адресуйте так:

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Новість! Новість!
Пістоля в автоматичнім сцизорику.

Тут представляємо вам чудовий новоопатентований сцизорик, якого ви не тілько ще не бачили, але навіть про такий чудовий ножик не чули. Се є наймновіший патент сцизориків, який лише тепер появив ся. Сей ножик є заразом правдивим пістолєтем 22 калїбру. Стріляє ся з него острими як також сліпими патронами, є він дуже гарний, малого формату, посїдає одно досить велике вістрє, котре є шлюфоване з найлїпшої сталя, яке уживаєть ся до всякої потреби, взагалі і бороду можете ним голити, отвираєть ся сам за потиснєнєм автоматичного ґузика. Черенки і весь прирял стріляючий в сталевій оправі і грубо нікльований, що ґварантуєть ся на 20 лїт, нащо висилаєм писемну ґваранцію. Сей чудовий ножик посїдає для вас велику вартість, не тілько яко ножик, але яко пістоля. Не думайте, що то є яка забавка або штука. Ні! Се є правдиве 22 калїб. пістоля, що містить ся побіч черенок ножика. Він є так штучно зроблений, що незнаючий його секрету нїколи не розріжнить його від звичайного сцизорика. Се є річ дуже цікава, як також пожиточна. Що то значить посїдати такий чудовий ножик? Він служить до всякої потреби, як також часом до охороненя житя людського, не лише перед злим чоловіком, але також і перед зьвіром. Тож не диво що ми продаємо їх сотки денно, бо хто купить сей ножик то не пожалує, буде мати добру памятку на довгі лїта чи то тут, чи в ріднім краю. Щодо опероване, є він дуже спосібний, навіть дитина може ним оперувати, враз з ножиком висилаємо поученя. Цїна чудового ножика незвичайно низка, бо лише $4.95. В жаднім хочби і найбільшім складї не дістанете сих чудових ножиків, лиш у нас можете їх набути. При замовленю не жадаємо готївки, лиш витнїть се оголошене, вложіть до листа враз з 20 цнт. в стемпсах на оплату пересилки, а за ножик гроші зложите тоді, як вам листар доручить до власних рук. Хто мешкає в Шікаґо або околици Шікаґа, зволить зайти до нашего складу, а свевностию кождий його купить. Спішіть ся з замовленєм, бо цїна піде скоро в гору. Пишіть ще нинї на адресу: 132ч141

DEFENDER POCKET KNIFE COMPANY,
1757 West Superior Street, Dept. 4, CHICAGO, ILL.

ПОЗІР УРЯДНИКИ ВСІХ ТОВАРИСТВ І БРАЦТВ!

МИ Є ГОЛОВНИМИ ФАБРИКАНТАМИ УКРАЇНСЬКИХ І АМЕРИКАНСЬКИХ ПРАПОРІВ, ЦЕРКОВНИХ ХОРУГОВ, ЛЕНТ, ВІДЗНАК, ЕМАЛЬОВАНИХ ВІДЗНАЧОК, ШАПОК, ПЕЧАТОК СТАЛЕВИХ і т. д.

Виробляємо отсї річи з ЛІПШОГО МАТЕРІЯЛУ ЛІПШЕ І ПО ДЕШЕВШИХ ЦІНАХ як декотра фірма в Злучених Державах.

Не замовляйте нїчого для Вашого Товариства доки не оглянулисьте наших взірцїв і доки не довідаєтесь наших цїн. 7ч—

Пишіть ще нинї чого Вашому Товариству треба а ми сейчас пришлемо Вам наш катальоґ і стїнний календар з року 1917 безплатно.

На всіх запитах і листах прибийте печатку товариства та засилайте на адресу:

Eagle Regalia Co.,
115 Nassau Street. NEW YORK, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

В сїй рубрицї поміщуйте слїдуючі оголошеня: Коли хочете віднайти своїх свояків, краянів або товаришів.—Коли шукаєте занятя.—Коли бажаєте, щоб хтось доніс Вам, де іде добре робота.—Коли потребуєте аґентів до пошириня Вашого бизнесу.—Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, ґросерні, готели або на фарму.—Коли шукаєте спільників до бизнесу.—Коли шукаєте дякоучителів і учителів музики.—Коли маєте хату або фарму на продаж.—Коли маєте хату або фарму до винайму.—Коли маєте на продаж якісь річи.—Коли пошукуєте людий на мешкане з харчом.—Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обмінити ся з ним.—Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

Задля недуги, батько і мати пошукують свого сина **ІВАНА ГУСКУ** з села Бабинці, пов. Борщів. Перед роком перебував в Мінцеаполіс, Мінн. Хто би о нїм знав або він сам, зволить ласкаво голоситись на адресу: 130-32
PETER HUSKA,
614 Literary Road, Cleveland, O.

ПОТРІБНО ДО ДРУКАРНІ доброго зецера — сейчас. Добра платня, 48 годин роботи тижнево. Референції конечні. Голоситись зараз на адресу: 130-33
NARODNE SLOVO,
110 Ella St., McKees Rocks, Pa.

Пошукую брата **ЯЦКА МИКУЛЯКА** і сестру **МАРІЮ ДЕМЯНЧУК** з села Соківці, пов. Бучач. Хто би о них знав або вони самі, зволять голоситись на адресу: 130-32
EUFROZYNA DEMANCHUK,
118 Manchester Ave., H. P.,
Detroit, Mich.

Пошукую **МИКОЛУ ДМИТРИКА** з села Колодіїв, пов. Станїславів. Перебував в Толїдо на Вест Окленд ул. Хто подасть його адресу, дістане $10.00 нагороди. Голоситись на адресу: 131-33
PROKIP DMYTRYKA.
312 Park St., Toledo, Ohio.

Пошукую **МИХАЙЛА МАЧАКА** з села Кривотули горішні, пов. Товмач. Хто подасть його адресу, дістане $20.00 нагороди. Голоситись на адресу: 131-33
MICHAEL ORYZNUK,
43 Mensu St., Philadelphia, Pa.

Пошукую своїх сестри **ЮСТИНУ ТАРАС** і **АНТОНІНУ ГУБАЧ** з села Молодич, пов. Ярослав. Перед двома роками перебували в Ню Йорку. Хто би о них знав або вони самі, прошу голоситись на адресу: 132-34
OLEKSA WARCABA,
Carssons Camp,
P. O. Artberg, Ont., Canada.

Пошукую свого товариша **КОСТЯ СИНЧИШИН** з села Богданівки, пов. Скалат. Має перебувати в Пенсильванії. Хто подасть його адресу, одержить презент. Голоситись на адресу: 132-133
HARRY SHKOLNIAK,
Box 72, Chrome, N. J.

В дуже важній справі пошукую **МИХАЙЛА ГУМЕННОГО** з села Славної, пов. Зборів. Хто би о нїм знав або він сам, прошу голоситись на адресу: 32
ELIAS SHUMSKY,
Box 131, Lawrence, Pa.

ЖЕНЩИНИ! Пришліть 10 ц. (грішми) а дістанете річ, котра принесе Вам за доляра користи. Кожда женщина повинна се мати. 131-33
HUB NOVELTY COMPANY,
BOX 252, DOVER, N. J.

ВИШЛІТЬ ЗАПИТ на одноцентовій почтівці а дістанете усї подробиці, як стати властителем дому в новій місцевости, будинки недалеко великих фабрик, даючих працю тисячам мущин і жінок. Вільні тикети на зелїзницю з Ню Йорку. Пишіть: 130-32
M. BROOKS, Room 610,
15 W. 34th St., New York, N. Y.

ДАРОМ КОЖДОМУ

вишлемо книжку **ШТУКА ПОДОБАТИ СЯ МОЛОДИМ ХЛОПЦЯМ І ДІВЧАТАМ** і богато других красних штук і катальоґ. 4 цнт. з пересилкою. 128-32
ROMA STARKOWSKI,
1338 N. Lincoln St., Chicago, Ill.

ДАРОМ вишлемо 2 ІЛЮСТРОВАНІ КАТАЛЬОҐИ *ріжних річий*; як: годинників, ланьцушків, перстенів, музичних інструментів, рекордів, бритов, светрів, шапок, капелюхів і *много других всяких річий*. Також посїдаємо великий склад всяких книжок, як: біблії, байки, казки, коляди і календарі воєнні. Пишіть сейчас на адресу: —40
AMERICAN SALES CO.,
1926 W. Huron St., Dept. H.,
CHICAGO, ILL.

Анна Фіялек, ПРАКТИЧНА АКУШЕРКА.

ДИППЛЬОМОВАНА В КРАКОВІ, УДІЛЯЄ БЕЗПЛАТНО ПОРАДИ ВХОДЯЧІ В ОБСЯГ ПОЛОЖНИЦТВА. ПОРОДИ ПЕРЕВОДИТЬ ДУЖЕ СТАРАННО. 131-43
184 AVE. A, NEW YORK CITY.
межи 11-ою а 12-ою улицею.

НОВІ ОБРАЗЦЇ

правдиві фотоґрафічні репродукції з житя ГАРНИХ ЖЕНЩИН чарівних позах, кольоровані відповідно до природи. Висилаєсь в звичайних, замкнених пакунках за цїну 50 п. марками, грішми або моні-ордером.
OWENS PUB. CO.,
2336 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

Купуйте Калєндар У. Н. Союза. Коштує 50 цен. разом з пересилкою.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Заходом Укр. Тов. „Січ", від. 282 У. Н. Союза в Сиракюз, Н. Й.
відбуде ся
ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
дня 10. падолиста 1917 р.
в гали П. О. Дей, Вест Фаєт ул., ріг Савт Геддес улиці, Сиракюз, Н. Й.

Початок о годині 5-ій вечером.

Вступ від мущин 25 цнт. для женщин вступ вільний.

На сей баль запрошуємо всїх Українців і Українок зі Сиракюз і з околиції. До танців буде приґравати першорядна музика. Також буде пиво і другі сьвіжі покріпляючі напитки і смачна перекуска. Прийдіть всї а не пожалуєте. Чистий дохід призначений на будову Укр. Нар. Дому в Сиракюз, Н. Й.

131-32 БАЛЕВИЙ КОМІТЕТ.

СЕНТРАЛІЯ, ПА.

Позір Сентральщани і з околиці! Позір!

Тутейша парохія устроює
дня 11. падолиста 1917 р.
в гали церковній
представлене
ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ

ОСОБИ:

Охрім Шурай.................М. Дудун
Вустя, його жінка..........К. Грабарович
Маруся, їх дочка..........А. Баландович
Грицько Шандура, молодий чумак.... ....А. Хрищевський
Дарина, його сестра..........Е. Дудун
Хома, горбатий парубок.... ....Н. Височанський
Потап, парубок..........Т. Госинець
Галина Шеньова, богата дївчина..... ....А. Дудун
Дмитро, підпарубочий..........Н. Смолко
Степаніда, хазяйка на вечерницях.... ....М. Жолобайлюк
Баба, ворожка..........Н. Кривецька
І-ший парубок..........І. Жолобайлюк
ІІ-гий парубок..........М. Жолобалюк
І-ша дївчина..........К. Масинець
ІІ-га дївчина..........А. Козак

Режісер: НИКОЛАЙ ТОДОР.

Початок точно о 6-тій годині вечер.

Весь дохід призначений на церков в сїй місцевости. 132

ПОЗІР УКРАЇНЦІ З ДІТРОЙТ, МІШ.!

Відновлене співацьке товариство при церкві св. Івана Хрестителя „Боян"
— устроює —
в суботу 10. падолиста 1917 р.
в гали Польских Злучених Товариств
1154-56 Junction Ave., Detroit, Mich.
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

Початок о годині 7-ій вечером.

ВСТУП: для мущин 25 цнт., для женщин 15 цнт.

Музика першорядна. Підчас павз Тов. „Боян" відспіває кілька гарних пісень. Чистий дохід Товариство призначує на церков.

За добру забаву ручить
132 КОМІТЕТ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

БРАТСТВО СВ. ВОЛОДИМИРА в Ню Йорку
— устроює —
в суботу, 10. падолиста 1917 р.
в гали „Українського Народного Дому", 217-219 Е. 6-та ул.
ВЕЧЕРНИЦІ З ТАНЦЯМИ І СПІВАМИ „УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ".

ВСТУП 25 ЦЕНТІВ.

Музика товариства ім. М. Лисенка під управою п. П. Гуменюка.

Початок о годині 7-ій вечер.

В часї вечерниць будеть приймати ся нових членів в віцї до 35 років — без вступного.

О численну участь просить і за як найлїпшу забаву ручить
132-33 КОМІТЕТ.

МОНЕСЕН, ПА.

Перша Українська Банда в Монесен, Па.
— устроює —
ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ І ПРЕДСТАВЛЕНЄ
в неділю, 11. падолиста 1917 р.
в Українській гали (над штором) при 2-ій улици.

Початок точно о годині 6.30 вечер.

Чистий дохід призначений на Українську Банду.

ЦІНИ МІСЦЬ: І-рядне 50 цнт.; ІІ-рядне 35 цнт. 132

ПОЗІР! ДІТРОЙТ, МІШ.

ДІТРОЙТСЬКИЙ БОЯН
— відограє —
в неділю, 11. листопада 1917
в парохіяльній гали, 82 Сікат стр., Дітройт, Міш.
В НЕВОЛІ ТЕМНОТИ
комедію в 3-ох актах.

ОСОБИ:

Іван..........п. І. Павловський
Одарка, його жінка..........п-ні М. Козак
Михайло, їх син..........п. М. Залєцький
Оля, його жінка..........п-на К. Семчишин
Катерина, дочка Івана.......... ....п-на М. Енджейовська
Френк, жилець Івана..........п. П. Костирка
Проць, сусїд Івана..........п. М. Попович
Доця, його жінка..........п-ні А. Попович
Петро, брат Івана..........п. С. Хамула
Роман..........п. Г. Руський
Олекса..........п. І. Коваль
Сруль..........п. Г. Ворко

Комедія з житя нашого народа в закутах Америки у нашу добу.

Режісер: п. Л. КУХТИН.

ВСТУП 50 і 35 ЦНТ. ВІД ОСОБИ.

Початок о годині 6.30 вечер.

Родимці! Прийдіть на се представлене, воно пораз перший відграєть ся в Дітройт. Хто прибуде, не пожалує, бо насьмієть ся до несхочу.

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ

132 КОМІТЕТ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

ПЕРША УКРАЇНСЬКА КОСТЮМЕРІЯ

Посїдає великий склад першорядних народних русько-українських і иншого рода добірних костюмів як також потрібні прибори до характеризованя осіб, як: перуки, волося, бороди, вуси, шмінки і т. п. *Річи ті випозичаємо по дуже низьких цїнах.* В нюйорських околицях убираємо і характеризуємо аматорів відповідно до роль граючих на сцені. При замовленях треба присилати спис осіб і потрібних річий. *Замовленя треба присилати що найменьше 8 днїв перед представленєм на адресу:*
MRS. E. UHORCHAK,
410 2nd Street, Jersey City, N. J.
Телефон: 514 Jersey City.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ.

Учіть ся **АКУШЕРІЇ** в нашій школї або в своїй хатї під нашою дирекцією; старанна, цїлковита іскора наука; приймаєсь кождого часу. По укінченю видаємо **ДИППЛЬОМ.** Адресувати: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 East 14th Street, New York City. Телефон: Stuyvesant 932.

СПАСЕНЄ ЛЮДСТВА!

Нема більше струпів, лишаїв, пархів, сверблячки і викидів. Наша ново-опатентована масть лїчить на завсїгди. Малий слоїк 50 ц., більший $1.00.
JURKO SAGAN,
414 Queen St., Wilmington, Del.
Аґентам опуст. 129ч138

Йосиф Буката
маляр Українець

виконує всяку роботу, яка входить **В ОБСЯГ МАЛЯРСТВА** — старанно і можливо дешево.

Образи до величавого іконостасу в українській церкві св. Ів. Хрестителя в Сиракюз, Н. Й., і много других малюнків в тутешних церквах — є сьвідоцтвом моєї кваліфікації в обсягу малярської штуки. 114ч132

Всякі письма просить ся висилати на адресу:
JOSEPH BUKATA,
126 Washington Street,
AUBURN, N. Y.

ЖМІЄЧНИК є одним з найлїпших домашних лїків і певним средством проти ревматизма, болів плечий, коленя і болів грудий. Є помічне на болї голови, на болї суставів у рук і ніг, на легкий параліж карку, болї горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносіть ся до ґенерального аґента, залучаючи 2-центову марку на відповідь. 11ч—
MIKE FEDIW,
3 WASHINGTON AVE.,
HASTING ON HUDSON, N. Y.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

має великий склад книжок всякого рода: Історії, повісти, оповіданя, байки, казки, поезії, співанники, молитвенники, образи патріотичні, релїґійні і много инших річий. Пишіть по катальоґ на адресу:
UKRAINSKA KNYHARNIA, 66ч-
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
115 Ave. A., NEW YORK, N. Y.
Telephone: Orchard 2568.

ПОЗІР! ПОЗІР!
УКРАЇНЦІ
СІЧИ, ТОВАРИСТВА і БРАТСТВА.

Тілько що вийшла з друку дуже цікава і поучаюча книжка

ГРИ і ЗАБАВИ

цїна примірника 30 цнт. з пересилкою.
ДЛЯ КНИГАРЕНЬ І АҐЕНТІВ ЗВИЧАЙНИЙ ОПУСТ.

Гроші прошу присилати на моні-ордер на адресу:
UKR. SICZOWYJ BAZAR,
218 E. 6th Street, New York City.
123ч132 Напроти Укр. Народ. Дому.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

АКУШЕР-СПЕЦІЯЛІСТ
Dr. I. MICHEL

Хірурґ і спеціяліст у всіх недугах і недомаганях женщин. Довголїтна практика і досьвід. Уживає нові медичні методи.
Також лїчить всї загальні недуги мущин, женщин і дітий.
Години принять: 8. до 10. рано; 12. до 2. пополудни; 6. до 8. год. веч. В неділї до 1-ої год. дня. 118ч—
106 East 7th Street, NEW YORK CITY.
(напротив костела).
Телефон: Orchard 4636.

СЬВІТОВА НОВІСТЬ!

ЖЕНЩИНИ! Нащо Вам працювати коло праня Вашої білизни, коли наші таблетки виперуть вам самі в десятьох мінутах без Вашої помочи і дуже тано. Скринка таблеток вистарчаюча на 5 разів коштує лише 25 центів (пробки по 10 центів).

Женщини, котрі вже спробували наші таблетки не можуть нахвалитись. 123ч35

Ми ґварантуємо, що вони не є шкідливі білю і звернемо гроші, єсли Вас не задоволять. Замовленя і гроші посилайте до:
HUB NOVELTY CO.,
Box 252, Dover, N. J.

ДАРОМ! ДОСТАВЛЕНА ДО ВАШОЇ ХАТИ. КОТРУ ВИ З НИХ ХОЧЕТЕ?

Ми вишлемо котрубудь з тих найновійших моделів, коли пришлете нам понизший купон і **$3.00**

Також вишлемо Вам **ЗОВСІМ ДАРОМ** 20 найновійших і найгарнійших українських пісень, 500 шпильок і ґваранцію на 20 лїт.

При одержаню машини і дарунків, заплатите решту $17.50.

MELROSE GRAFONOLA CO.,
752 Melrose Avenue,
Bronx, N. Y.

Імя ....
Улиця ....
Місто U-10

NEVER FELT BETTER IN MY LIFE

і я не втратив анї дня зарібку. Я переконав ся, що аби бути здоровим, треба недопускати розвивати ся легкій слабости. У мене все находить ся фляшка
— SOROL —
яке усуває корчі в жолудку і кишках, уленшує болї горла, голови і уший, і є успішне проти астми.

І коли в родині окажесь ревматизм, подагра, невральґія, перестуда або инші подібні недуги, ми все маємо під рукою фляшку
— PAIN-EXPELLER —
сего знаменитого домашного лініменту. — Сороль цїна 35 ц. а Пейн-Експелер 35 і 65 ц. Продають ся у всїх аптиках. Почтою з фабрики о 5 ц. більше.
F. AD. RICHTER & CO.,
74-80 Washington St.,
New York, N. Y.

Европейська війна на суші, на мори і у воздусї!

ТЕАТРАЛЬНИЙ АПАРАТ. За помочию сего апарату можеш урядити театр у себе в дома. Можеш показувати страшні і найновійші види з теперішної війни в Европі, як тисячі людий падуть як мухи в теперішних битвах. Яку страшну смерть ширять в теперішній війнї машинові ґвери. Як понад головами жовнірів тріскають та вибухають страшні шрапнелї які вибухають і нераз висадять у воздух цїлї полки війска. Дальше можеш побачити як відбуваєть ся війна у воздусї, як то з аеропланів стріляють до своїх противників у воздусї, та кидають бомби на людий і міста і т. д. Можна бачити також підводну війну, як то корабель плине, а нараз десь на кількасот метрів від него виринає підводне судно і за пару мінут корабель і всї його пасажирі потапають. Кождий з вас здивуєть ся, коли побачить страшні битви на суші, як Німцї воюють з Французами, Італійці з Австрійцями, як гармати бомбардують кріпости та нищать села і міста. Мобілізація, походи та відпочинок війск, як піхота біжить до атаку на баґнети, борби в ровах, падаючі від куль жовніри, наїзд цепелїнів, утеча людности перед неприятелем, стріли гармат; битви в Галичині, Бельгії, Сербії, Румунії, Франції і т. п. Крім сего можеш побачити цїле житє, муки і смерть Ісуса Христа. Також много любовних, смутних та поучаючих образців, які хто лиш любить. Подумай лише як здивуєш і зацікавиш всїх, коли сьвітло в хатї згасиш і запалиш лямпу в сїм апаратї, заложиш образок і на стїнї або полотнї зачнуть показуватись ріжні особи цїлком як живі, жадної науки до сего не потрібно, бо навіть мала дитина може ним оперувати, жадного електричного сьвітла до сего не потрібно, бо лямпа в апаратї є так зроблена, що дає сильнїйше сьвітло від електрики. Лямпу зі всїми приборами як також 100 ріжнородних образків додаємо до апарату. Пощо ходити до театру і платити по 10 центів, коли те все можеш побачити в своїм домі і то дуже таним коштом. Сей апарат показуючий образки величини 5 стіп коштує лише $5.45. Памятай, що тут маєш користь і розривку, бо забавиш себе і знакомих. Апарат показує образки чисто і виразно, цїлком так як в театрі, а зроблений сильно, і послужить раз на завсїгди. Ми не жадаємо гроший згори анї задатку, лише витнїть се оголошене і вложіть до листа 45 центів почтовими марками на оплату пересилки а решту оплатиш як тобі всьо до дому принесуть. Пиши ще нинї на адресу: 132в140

UNIVERSAL SALES CO., 937 North Winchester Avenue, Chicago, Ill.

Читайте „Свободу" і приєднуйте їй нових передплатників!

Вже вийшов з друку
КАЛЄНДАР
У. Н. СОЮЗА
НА 1918-тий РІК.
Ціна разом з пересилкою 50 центів.
Гроші і замовленя посилайте на адресу:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цїнник книжок до друкарні „Свободи".

Дописи.

З PROVIDENCE, R. I.

Гадки під пору.

Такої хвилї, яку нинї маємо, український нарід нїколи не переживав. Се хвиля, в котрій великани сьвіта хотїли бути сильними, хотїли розказати слабим, що вони мають робити в своїй хатї. Вони приготовлялись десятки лїт, щоб зміритись та забрати не своє добро. Нинї, коли побачили, що є безсильні, щоб диктувати сьвітови, нинї ті мрії розвіяв вітер і на міліонах трупів найкрасшого цьвіту, на ріках крови ставлять національні прапори, котрим недавно грозили смертию, котрим казали, що бути не може, щоб всї народи правили собою. Нинї, щоб прикрасити той страшний злочин, щоб вибілити руки тих катів з невинної крови, представляють сьвітови, що се за народні права, думаючи, що коли скінчать сю страшну прогульку, то опісля вернуть знову до старого режіму, в котрім ми, Українцї, може найбільше потерпимо. А чи ми, Братя і Сестри, приготовляємось до сего, щоб здобути і берегти наші права народні? Чи приготовляємось прогнати тих, котрі сягають брудними руками по не своє добро?

Ми мусимо вщіпити любов до нашого брата, щоб зібрати наші сили разом і показати, що ми готові і зможемо боротись за наші права. Коли се зробимо, тодї всї народи будуть числити ся з нами, тодї нам помоглаб і Америка, яка нинї ще не вірить в наші сили.

Але вся та праця надармо. Роздирають нас, щоб ми не мали сили і значіня, не лише чужі, але також і свої. Чи маємо ми хоть одну часопись на американській Українї, котра давалаб сьвітло і правду, в котрій не знаходилось би таких дописий і спорів, котрі наносять роздори, шматують наш нарід? Нї, не маємо! Такі дописи будуть приняті в українських часописях, котрі побивалиб противника будь чим. Чи правдою чи брехнею обкидують часами і невинних людий, не зважаючи на так дороге місце, і піддержують сим партії. А чому? Тому, що друкують ся в народних запомогових орґанїзаціях. Одна під покришкою націонал-демократії, друга під покришкою соціялїзму і т. п. З невеликим числом членів мусить оплачувати великі розходи, а щоб мож було сї розходи покрити, то урядники орґанїзацій старають ся о їх розвій, накликують по часописях, щоб вступали в члени, відтягають одні других, кажучи, що та лучша і т. д. А часом лучаєсь, що для своєї користи даєсь розпинати, каже, що се за нарід. Буває, що навіть дуже красно живеть ся, бо при не дуже великій праци може доглядати свого інтересу. Отож часом і тяжко розпрощати ся з урядом, то щоб піддержувати, треба якось крутити, хоть би і ложно. А все те робить ся під покришкою орґанїзацій, з патріотизму, чи там як члени вимагають від свого уряду. Провадить ся підпольна боротьба роками. Прийде часопись, то так зденервує чита, що глядить як найскорше, де печ, щоби й не дивитись на неї. І на кого маємо нинї нарікати, що затратили так богато часу від українського сойму в Америцї, і замісць злучити нас всїх, як бажав нарід, щоб ми були сильні як мур, роздерли нас, подражнили, як оси, і ми не знаємо, що робимо. Видно, що між нашими провідниками є люди, які не хотїли і не хотять нас злучити, як братів, бо думають, що не буде для них зиску. А будьмо певні, що між нами ще є такі людцї, що мають намір далї колоти нас.

І чи ми будемо і надалї байдужні? І чи ми будемо і наших дїтий кормити такою наукою, яку ми нинї побираємо з наших часописий? Нї, Братя і Сестри! Пора нам направити сї злі дороги, пора усунути шкідників!

Постараймо ся вже раз злучити всї наші орґанїзації в одну, котра-б не мішалась до полїтики, а була правдивою помочию українським еміґрантам в Америцї. Тодї збільшилось би число членів, кожде засїданє, чи то головне чи місцеве, принеслоб певні овочі, бо булоб досить відповідних людий — не так як нинї, що є 4 до 5 в одній місцевости, то 7 до 10 членів прийдуть на засїданє, посидять, тай порозходять ся. Хоть є много роботи, так нема з ким. Як би була лиш одна орґанїзація, то зменьшились би загальні видатки, зменьшилиб ся кошти поодиноких засїдань, конвенцій, платень головних урядників і видатків канцелярійних. Колиб обмежено сї розходи, колиб зібрано всьой капітал до купи, тодї наш народний маєток числив би поважну суму, з котрої не користалиб капіталїсти і ріжні банки инших народностий, як се нинї робить ся. Готівку можнаб обернути в народний банк, або в яку иншу інституцію, котра би приносила значні доходи, в котрій би також знайшла занятє наша інтеліґенція, котра побирає місячну платню з дрібних орґанїзацій і має руки звязані.

А поза се може бути засноване полїтичне товариство, при котрім гуртувалиб ся полїтики українські і котре знайшло би поперте в полїтиків сьвіта.

Одна спільна запомогова орґанїзація знайшла би певно поміч в инших народів, а хтоб хотів колоти таку орґанїзацію для власної користи, то український нарід повинен крикнути „проч!" і вибити на киринику пятно зради. Тодї положить ся конець раз на все нинїшній шкідливій роботї і тодї скажемо сьміло, що ми стали на правдивій, непохитній дорозї. Тодї покажемо цивілїзованому сьвітови, що ми знаємо, як господарити в своїй хатї.

Андрій Сидор,
член У. Н. Союза.

КОЛИ КОМУ ТЯЖКО намовити несьвідомого Українця до читаня своєї ґазети, то се не повинно знеохочувати чесних Українців від дальшої аґітації. А от редактори не знеохочують ся писати, хоч часто за їх працю їх ще й лають. Спільна праця всїх людий доброї волї мусить колись увінчати ся успіхом. Тому намовляйте кождого до передплати на „Свободу".